

(1) Weens Verdragenverdrag 1969

Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht, Wenen 23 mei 1969, Trb. 1985, 79 en Trb. 1996, 89

Inwerkingtreding:

27 januari 1980, voor Nederland 9 mei 1985

Verdragsstaten:

Albanië 27-7-2001, Algerije 8-12-1988, Andorra 5-5-2004, Argentinië 27-1-1980, Armenië 16-6-2005, Aruba 1-1-1986, Australië 27-1-1980, Azerbeidzjan 10-2-2018, Barbados 27-1-1980, Belarus 31-5-1986, België 1-10-1992, Benin 2-12-2017, Bosnië en Herzegovina 6-3-1992, Brazilië 25-10-2009, Bulgarije 21-5-1987, Burkina Faso 24-6-2006, Canada 27-1-1980, Centraal-Afrikaanse Republiek 27-1-1980, Chili 9-5-1981, China 3-10-1997, Colombia 10-5-1985, Congo, Democratische Republiek 27-1-1980, Congo, Republiek 12-5-1982, Costa Rica 22-12-1996, Cuba 9-10-1998, Curaçao 10-10-2010, Cyprus 27-1-1980, Denemarken 27-1-1980, Dominicaanse Republiek 1-5-2010, Duitsland 20-8-1987, Ecuador 13-3-2005, Egypte 13-3-1982, Estland 20-11-1991, Filipijnen 27-1-1980, Finland 27-1-1980, Gabon 5-12-2004, Georgië 8-7-1995, Griekenland 27-1-1980, Guatemala 20-8-1997, Guinee 16-10-2005, Guyana 15-10-2005, Haïti 24-9-1980, Heilige Stoel 27-1-1980, Honduras 27-1-1980, Hongarije 19-7-1987, Ierland 6-9-2006, Italië 27-1-1980, Jamaica 27-1-1980, Japan 1-8-1981, Joegoslavië 27-1-1980, Kameroen 22-11-1991, Kazachstan 4-2-1994, Kirgistan 10-6-1999, Kiribati 15-10-2005, Koeweit 27-1-1980, Kroatië 8-10-1991, Laos 30-4-1998, Lesotho 27-1-1980, Letland 3-6-1993, Liberia 28-9-1985, Libië 21-1-2009, Liechtenstein 10-3-1990, Litouwen 14-2-1992, Luxemburg 22-6-2003, Malawi 22-9-1983, Malediven 14-10-2005, Maleisië 26-8-1994, Mali 30-9-1998, Malta 26-10-2012, Marokko 27-1-1980, Mauritius 27-1-1980, Mexico 27-1-1980, Moldavië 25-2-1993, Mongolië 15-6-1988, Montenegro 3-6-2006, Mozambique 7-6-2001, Myanmar 16-10-1998, Nauru 27-1-1980, Nederland 9-5-1985, Nieuw-Zeeland 27-1-1980, Niger 27-1-1980, Nigeria 27-1-1980, Noord-Macedonië 17-11-1991, Oekraïne 13-6-1986, Oezbekistan 11-8-1995, Oman 17-11-1990, Oostenrijk 27-1-1980, Oost-Timor 7-2-2013, Palestina 2-5-2014, Panama 27-8-1980, Paraguay 27-1-1980, Peru 14-10-2000, Polen 1-8-1990, Portugal 7-3-2004, Russische Federatie 29-5-1986, Rwanda 2-2-1980, Saint Vincent en de Grenadines 27-5-1999, Salomonseilanden 8-9-1989, Saudi-Arabië 14-5-2003, Senegal 11-5-1986, Servië 27-4-1992, Sint Maarten 10-10-2010, Slovenië 25-6-1991, Slowakije 1-1-1993, Spanje 27-1-1980, Sudan 18-5-1990, Suriname 2-3-1991, Syrië 27-1-1980, Tadzjikistan 5-6-1996, Tanzania 27-1-1980, Togo 27-1-1980, Tsjechië 1-1-1993, Tsjechoslowakije 28-8-1987, Tunesië 27-1-1980, Turkmenistan 3-2-1996, Uruguay 4-4-1982, Verenigd Koninkrijk 27-1-1980, Vietnam 9-11-2001, Zuid-Korea 27-1-1980, Zweden 27-1-1980, Zwitserland 6-6-1990

(1) Weens Verdragenverdrag 1969

De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag,

In overweging nemend de fundamentele rol van verdragen in de geschiedenis van de internationale betrekkingen,

Zich bewust van het steeds toenemend belang van verdragen als bron van volkenrecht en als middel ter ontwikkeling van de vreedzame samenwerking tussen de naties, ongeacht hun constitutionele en sociale stelsels,

Vaststellend dat de beginselen van vrijwillige instemming en van goede trouw en de regel *pacta sunt servanda* algemeen erkend worden,

Bevestigend dat geschillen betreffende verdragen, evenals andere internationale geschillen, dienen te worden geregeld langs vreedzame weg en overeenkomstig de beginselen van gerechtigheid en het volkenrecht,

Herinnerend aan de vastbeslotenheid van de volken van de Verenigde Naties tot het scheppen van de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het handhaven van de gerechtigheid en de eerbiediging van de uit verdragen voortvloeiende verplichtingen,

Indachtig de beginselen van het volkenrecht, neergelegd in het Handvest van de Verenigde Naties, als daar zijn de beginselen van de gelijkgerechtigdheid der volken en hun recht op zelfbeschikking, de soevereine gelijkheid en de onafhankelijkheid van alle Staten, het zich niet mengen in binnenlandse aangelegenheden van Staten, het verbod van het dreigen met of het gebruikmaken van geweld en de universele en daadwerkelijke eerbied voor de rechten van de mens en fundamentele vrijheden voor allen,

Van oordeel zijnde dat de codificatie en de geleidelijke ontwikkeling van het in dit Verdrag neergelegde verdragenrecht de in het Handvest omschreven doelstellingen van de Verenigde Naties zullen bevorderen, te weten: het handhaven van de internationale vrede en veiligheid, het ontwikkelen van vriendschappelijke betrekkingen tussen de naties en de verwezenlijking van de internationale samenwerking,

Bevestigend dat de vraagstukken die niet door de bepalingen van dit Verdrag worden geregeld, zullen worden beheerst door de regels van het internationale gewoonterecht,

Zijn overeengekomen als volgt:

DEEL I Inleiding

Art. 1 Dit Verdrag is van toepassing op verdragen tussen Staten.

Art. 2 1. Voor de toepassing van dit Verdrag betekent

a) „verdrag“: een internationale overeenkomst in geschrifte tussen Staten gesloten en beheerst door het volkenrecht, hetzij nedergelegd in een enkele akte, hetzij in twee of meer samenhangende akten, en ongeacht haar bijzondere benaming;

b) „bekrachtiging“, „aanvaarding“, „goedkeuring“ en „toetreding“: al naar gelang het geval, de internationale handeling van die naam, waarmee een Staat op internationaal niveau zijn instemming door een verdrag gebonden te worden vastlegt;

c) „volmacht“: een van de bevoegde autoriteit van een Staat uitgaand document waarbij een of meer personen worden aangewezen om de Staat te vertegenwoordigen bij de onderhandelingen over, de aanneming of de authenticatie van een verdragstekst, om de instemming van de Staat door een verdrag gebonden te worden tot uitdrukking te brengen, of om elke andere handeling te verrichten met betrekking tot een verdrag;

Werkingsssfeer van dit Verdrag

Gebezigde uitdrukkingen

d) „voorbehoud”: een eenzijdige verklaring, ongeacht haar bewoording of haar benaming, afgelegd door een Staat wanneer hij een verdrag ondertekent, bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt of daartoe toetreedt, waarbij hij te kennen geeft het rechtsgevolg van zekere bepalingen van het verdrag in hun toepassing met betrekking tot deze Staat uit te sluiten of te wijzigen;

e) „Staat die heeft deelgenomen aan de onderhandelingen”: een Staat die heeft deelgenomen aan de voorbereiding en de aanneming van de verdragstekst;

f) „verdragsluitende Staat”: een Staat die heeft ingestemd door het verdrag gebonden te worden, of het verdrag in werking is getreden of niet;

g) „partij”: een Staat die heeft ingestemd door het verdrag gebonden te worden en voor welke het verdrag in werking is getreden;

h) „derde Staat”: een Staat die geen partij is bij het verdrag;

i) „internationale organisatie”: een intergouvernementele organisatie.

2. De bepalingen van het eerste lid aangaande de in dit Verdrag gebezigde uitdrukkingen laten onverlet het gebruik van deze termen of de betekenis die er in het nationale recht van een Staat aan kan worden gehecht.

Internationale overeenkomsten die buiten de werkingssfeer van dit Verdrag vallen

Art. 3 Het feit dat dit Verdrag noch op internationale overeenkomsten gesloten tussen Staten en andere subjecten van volkenrecht of tussen deze andere subjecten van volkenrecht, noch op niet in geschrifte tot stand gebrachte internationale overeenkomsten van toepassing is, doet geen afbreuk aan:

a) de rechtskracht van zodanige overeenkomsten;

b) de toepassing op deze overeenkomsten van alle in dit Verdrag vastgelegde regels waaraan zij onafhankelijk van dit Verdrag krachtens het volkenrecht zouden zijn onderworpen;

c) de toepassing van het Verdrag op de betrekkingen tussen Staten, geregeld door internationale overeenkomsten waarbij andere subjecten van volkenrecht eveneens partij zijn.

De niet-terugwerkende kracht van dit Verdrag

Art. 4 Onverminderd de toepassing van de in dit Verdrag vastgelegde regels waaraan verdragen krachtens het volkenrecht los van dit Verdrag zouden zijn onderworpen, is dit Verdrag slechts van toepassing op verdragen gesloten door Staten na zijn inwerking-treding voor die Staten.

Verdragen ter oprichting van internationale organisaties en verdragen aangegomen binnen een internationale organisatie

Art. 5 Dit Verdrag is van toepassing op elk verdrag dat de oprichtingsakte van een internationale organisatie vormt en op elk verdrag, aangegomen binnen een internationale organisatie, behoudens de ter zake dienende regels van de organisatie.

DEEL II Het sluiten en de inwerkingtreding van verdragen

AFDELING 1 HET SLUITEN VAN VERDRAGEN

Bevoegdheid der Staten tot het sluiten van verdragen

Art. 6 Elke Staat is bevoegd tot het sluiten van verdragen.

Volmacht

Art. 7 1. Een persoon wordt beschouwd een Staat te vertegenwoordigen ter zake van de aanneming of de authenticatie van een verdragstekst of om de instemming van de Staat door een verdrag gebonden te worden tot uitdrukking te brengen, indien:

a) hij een voor dat doel verleende volmacht toont; of

b) uit de praktijk van de betrokken Staten of uit andere omstandigheden blijkt dat het hun bedoeling was deze persoon als vertegenwoordiger van de Staat ten dezen te beschouwen en niet de overlegging van een volmacht te verlangen.

2. Op grond van hun functies en zonder dat zij een volmacht behoeven te tonen, worden als vertegenwoordiger van hun Staat beschouwd:

a) Staatshoofden, Regeringsleiders en Ministers van Buitenlandse Zaken, voor alle handelingen met betrekking tot het sluiten van een verdrag;

b) hoofden van diplomatieke missies voor de aanneming van de tekst van een verdrag tussen de accrediterende Staat en de Staat waar zij geaccrediteerd zijn;

c) geaccrediteerde vertegenwoordigers van Staten bij een internationale conferentie of een internationale organisatie of een van haar organen, voor de aanneming van een verdragstekst in deze conferentie, deze organisatie of dit orgaan.

- Art. 8** Een handeling met betrekking tot het sluiten van een verdrag, verricht door een persoon die niet krachtens artikel 7 beschouwd kan worden gemachtigd te zijn een Staat ten dezen te vertegenwoordigen, is zonder rechtsgevolg tenzij zij achteraf door die Staat wordt bevestigd.
- Bevestiging achteraf van een zonder machtiging verrichte handeling
- Art. 9** 1. De aanneming van een verdragstekst geschiedt door de instemming van alle Staten die betrokken zijn bij het opstellen, met uitzondering van gevallen voorzien in het tweede lid.
- Aanneming van de tekst
2. De aanneming van een verdragstekst op een internationale conferentie geschiedt door een meerderheid van twee derden van de stemmen van de aanwezige en stemuitbrengende Staten, tenzij die Staten met dezelfde meerderheid besluiten een afwijkende regel toe te passen.
- Art. 10** De verdragstekst wordt als authentiek en definitief vastgesteld:
- Authenticatie van de tekst
- a) door de procedure, vastgesteld in die tekst of overeengekomen door de aan de opstelling van het verdrag deelnemende Staten; of
- b) indien in een dergelijke procedure niet is voorzien, door ondertekening, ondertekening *ad referendum* of parafering door de vertegenwoordigers van die Staten van de verdragstekst of de slotakte van een conferentie waarin de tekst is opgenomen.
- Art. 11** De instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, kan tot uitdrukking worden gebracht door ondertekening, door uitwisseling van akten die een verdrag vormen, door bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of door ieder ander overeengekomen middel.
- Middelen om de instemming door een verdrag gebonden te worden tot uitdrukking te brengen
- Art. 12** 1. De instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, wordt tot uitdrukking gebracht door de ondertekening door de vertegenwoordiger van deze Staat, indien:
- Het door ondertekening tot uitdrukking brengen van instemming door een verdrag gebonden te worden
- a) het verdrag er in voorziet dat de ondertekening dit gevolg heeft;
- b) het op andere wijze vaststaat, dat de Staten die aan de onderhandelingen hebben deelgenomen zijn overeengekomen dat de ondertekening dit gevolg heeft; of
- c) de bedoeling van de Staat om de ondertekening dit gevolg te geven uit de volmacht van zijn vertegenwoordiger blijkt of tijdens de onderhandelingen te kennen is gegeven.
2. Voor de toepassing van het eerste lid:
- a) geldt de parafering van een tekst als ondertekening van het verdrag indien het vaststaat dat de Staten die aan de onderhandelingen hebben deelgenomen aldus zijn overeengekomen;
- b) geldt de ondertekening *ad referendum* van een verdrag door de vertegenwoordiger van een Staat, indien zij door die Staat wordt bevestigd, als definitieve ondertekening van het verdrag.
- Art. 13** De instemming van Staten gebonden te worden door een verdrag, dat wordt gevormd door tussen hen uitgewisselde akten, wordt tot uitdrukking gebracht door deze uitwisseling, indien:
- Het door uitwisseling van akten die een verdrag vormen tot uitdrukking brengen van de instemming door een verdrag gebonden te worden
- a) de akten er in voorzien dat hun uitwisseling dit gevolg heeft; of
- b) het op andere wijze vaststaat, dat die Staten zijn overeengekomen dat de uitwisseling van akten dit gevolg heeft.
- Art. 14** 1. De instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, wordt tot uitdrukking gebracht door bekrachtiging, indien:
- Het door bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring tot uitdrukking brengen van de instemming door een verdrag gebonden te worden
- a) het verdrag er in voorziet dat deze instemming door bekrachtiging tot uitdrukking wordt gebracht;
- b) het op andere wijze vaststaat, dat de Staten die aan de onderhandelingen hebben deelgenomen, waren overeengekomen dat bekrachtiging is vereist;
- c) de vertegenwoordiger van deze Staat het verdrag onder voorbehoud van bekrachtiging heeft ondertekend; of
- d) de bedoeling van deze Staat om het verdrag te ondertekenen onder voorbehoud van bekrachtiging uit de volmacht van zijn vertegenwoordiger blijkt of tijdens de onderhandelingen te kennen is gegeven.

2. De instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, wordt tot uitdrukking gebracht door aanvaarding of goedkeuring op soortgelijke voorwaarden als die welke gelden voor bekrachtiging.

Het door toetreding tot uitdrukking brengen van instemming door een verdrag gebonden te worden

Art. 15 De instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, wordt tot uitdrukking gebracht door toetreding, indien:

- a) het verdrag er in voorziet, dat deze instemming door deze Staat tot uitdrukking kan worden gebracht door toetreding;
- b) het op andere wijze vaststaat, dat de Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen zijn overeengekomen dat deze instemming door deze Staat tot uitdrukking kan worden gebracht door toetreding; of
- c) alle partijen nadien zijn overeengekomen dat deze instemming door deze Staat tot uitdrukking kan worden gebracht door toetreding.

Uitwisseling of nederlegging van de akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding

Art. 16 Tenzij het verdrag anders bepaalt, leggen de akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding de instemming van een Staat vast om door een verdrag gebonden te worden op het ogenblik van:

- a) hun uitwisseling tussen de verdragsluitende Staten;
- b) hun nederlegging bij de depositaris; of
- c) hun kennisgeving aan de verdragsluitende Staten of de depositaris, indien aldus is overeengekomen.

Instemming door een deel van een verdrag gebonden te worden en keuze tussen verschillende bepalingen

Art. 17 1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 19 tot 23 heeft de instemming van een Staat gebonden te worden door een deel van een verdrag slechts gevolgen indien het verdrag dit toelaat of indien de andere verdragsluitende Staten hiermede instemmen.

2. De instemming van een Staat gebonden te worden door een verdrag dat een keuze veroorlooft uit verschillende bepalingen, heeft slechts gevolgen indien duidelijk is aangegeven op welke van de bepalingen de instemming betrekking heeft.

Verplichting voorwerp en doel van een verdrag niet ongedaan te maken alvorens zijn inwerkingtreding

Art. 18 Een Staat moet zich onthouden van handelingen die een verdrag zijn voorwerp en zijn doel zouden ontnemen, indien:

- a) hij het verdrag heeft ondertekend of de akten die het verdrag vormen heeft uitgewisseld onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, totdat hij zijn bedoeling geen partij te willen worden bij het verdrag kenbaar heeft gemaakt; of
- b) hij zijn instemming door het verdrag gebonden te worden tot uitdrukking heeft gebracht in de periode die aan de inwerkingtreding van het verdrag voorafgaat op voorwaarde dat deze inwerkingtreding niet onnodig wordt vertraagd.

AFDELING 2 VOORBEHOUDEN

Het maken van voorbehouden

Art. 19 Een Staat kan op het ogenblik van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van een verdrag of toetreding tot een verdrag een voorbehoud maken, tenzij:

- a) dit voorbehoud is verboden door het verdrag;
- b) het verdrag bepaalt dat slechts bepaalde voorbehouden, waaronder niet het voorbehoud in kwestie, kunnen worden gemaakt; of
- c) voor zover het andere gevallen dan omschreven onder a) en b) betreft, het voorbehoud niet verenigbaar is met voorwerp en doel van het verdrag.

Aanvaarding van en bezwaar tegen voorbehouden

Art. 20 1. Een door een verdrag uitdrukkelijk toegestaan voorbehoud behoeft niet nadien door de andere verdragsluitende partijen te worden aanvaard, tenzij het verdrag dat voorschrijft.

2. Indien uit het beperkte aantal Staten dat aan de onderhandelingen heeft deelgenomen en uit het voorwerp en doel van het verdrag blijkt, dat de toepassing van het verdrag in zijn geheel tussen alle partijen een wezenlijke voorwaarde is voor de instemming van elk hunner door het verdrag gebonden te worden, dient een voorbehoud door alle partijen te worden aanvaard.

3. Indien een verdrag een oprichtingsakte van een internationale organisatie is en indien het niet anders bepaalt, dient een voorbehoud door het bevoegde orgaan van deze organisatie te worden aanvaard.

4. In andere gevallen dan die waarin de voorgaande leden voorzien en indien het verdrag niet anders bepaalt:

a) maakt de aanvaarding van een voorbehoud door een andere verdragsluitende Staat de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt partij bij het verdrag met betrekking tot deze andere Staat, indien het verdrag in werking is of wanneer het in werking treedt voor deze Staten;

b) verhindert het bezwaar van een andere verdragsluitende Staat tegen een voorbehoud niet de inwerkingtreding van het verdrag tussen de Staat die het bezwaar heeft aangetekend en de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt, tenzij de tegengestelde bedoeling duidelijk is uitgedrukt door de Staat die het bezwaar heeft aangetekend;

c) wordt een akte, waarin de instemming van een Staat door het verdrag gebonden te worden tot uitdrukking wordt gebracht en die een voorbehoud bevat, van kracht zodra ten minste één andere verdragsluitende Staat het voorbehoud heeft aanvaard.

5. Voor de toepassing van het tweede en vierde lid en indien het verdrag niet anders bepaalt, wordt een voorbehoud geacht te zijn aanvaard door een Staat, indien deze geen bezwaar heeft gemaakt tegen het voorbehoud binnen twaalf maanden na de datum waarop hij de kennisgeving daarvan ontvangen heeft, of op de dag, waarop hij zijn instemming door het verdrag gebonden te worden tot uitdrukking heeft gebracht indien deze dag op een latere datum valt.

Art. 21 1. Een voorbehoud, gemaakt ten aanzien van een andere partij overeenkomstig de artikelen 19, 20 en 23:

a) wijzigt voor de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt in zijn betrekkingen met deze andere partij de bepalingen van het verdrag waarop het voorbehoud betrekking heeft, in de mate voorzien in dit voorbehoud; en

b) wijzigt deze bepalingen in dezelfde mate voor deze andere partij in haar betrekkingen met de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt.

2. Het voorbehoud wijzigt niet de bepalingen van het verdrag voor de andere partijen bij het verdrag *inter se*.

3. Indien een Staat die bezwaar heeft gemaakt tegen een voorbehoud zich niet heeft verzet tegen de inwerkingtreding van het verdrag tussen hem en de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt, zijn de bepalingen waarop het voorbehoud betrekking heeft niet van toepassing tussen de beide Staten in de mate voorzien in het voorbehoud.

Art. 22 1. Tenzij het verdrag anders bepaalt, kan een voorbehoud elk ogenblik worden ingetrokken zonder dat daarvoor de instemming nodig is van de Staat die het voorbehoud heeft aanvaard.

2. Tenzij het verdrag anders bepaalt, kan een bezwaar tegen een voorbehoud te allen tijde worden ingetrokken.

3. Tenzij het verdrag anders bepaalt of indien anders is overeengekomen:

a) wordt het intrekken van een voorbehoud eerst ten aanzien van een andere verdragsluitende Staat van kracht wanneer die Staat een kennisgeving dienaangaande heeft ontvangen;

b) wordt het intrekken van een bezwaar tegen een voorbehoud pas van kracht wanneer de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt een kennisgeving van de intrekking heeft ontvangen.

Art. 23 1. Een voorbehoud, een uitdrukkelijke aanvaarding van een voorbehoud en een bezwaar tegen een voorbehoud moeten schriftelijk worden vastgelegd en aan de verdragsluitende Staten en aan andere Staten die gerechtigd zijn partij bij het verdrag te worden, worden medegedeeld.

2. Indien een voorbehoud wordt gemaakt bij de ondertekening van het verdrag onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, moet het formeel bevestigd worden door de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt op het ogenblik dat hij zijn instemming door het verdrag gebonden te worden, tot uitdrukking brengt. In een dergelijk geval zal het voorbehoud worden beschouwd als te zijn gemaakt op de dag van bevestiging.

Rechtsgevolgen van voorbehouden en bezwaren tegen voorbehouden

Het intrekken van voorbehouden en bezwaren tegen voorbehouden

Procedure betreffende voorbehouden

3. Een uitdrukkelijke aanvaarding van een voorbehoud of een bezwaar tegen een voorbehoud behoeft, indien voorafgegaan aan een bevestiging van dat voorbehoud, zelf niet te worden bevestigd.

4. Het intrekken van een voorbehoud of een bezwaar tegen een voorbehoud dient schriftelijk te geschieden.

AFDELING 3 INWERKINGTREDING VAN VERDRAGEN EN VOORLOPIGE TOEPASSING

Inwerkingtreding **Art. 24** 1. Een verdrag treedt in werking op de wijze en op de dag zoals voorzien in zijn bepalingen, of krachtens overeenstemming tussen de Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen.

2. Indien dergelijke bepalingen of een dergelijke overeenstemming ontbreken, treedt een verdrag in werking zodra de instemming door het verdrag gebonden te worden, vaststaat voor alle Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen.

3. Indien de instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden tot uitdrukking wordt gebracht op een datum na de inwerkingtreding van dit verdrag treedt het in werking voor deze Staat op deze datum, tenzij het verdrag anders bepaalt.

4. De bepalingen van een verdrag, die de authenticatie van de tekst, het tot uitdrukking brengen van de instemming van de Staten door het verdrag gebonden te worden, de wijze of de datum van inwerkingtreding, de voorbehouden, de werkzaamheden van de depositaris, alsmede de andere vraagstukken die zich noodzakelijkerwijze voordoen voor de inwerkingtreding van het verdrag regelen, zijn van toepassing vanaf het tijdstip van de aanneming van de tekst.

Voorlopige toepassing **Art. 25** 1. Een verdrag of een deel van een verdrag wordt voorlopig toegepast in afwachting van zijn inwerkingtreding, indien

a) het verdrag zulks bepaalt; of

b) indien de Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen op een andere wijze aldus zijn overeengekomen.

2. Tenzij het verdrag anders bepaalt of de Staten die aan de onderhandelingen hebben deelgenomen anders zijn overeengekomen, houdt de voorlopige toepassing van een verdrag of een deel van een verdrag voor een Staat op, als deze Staat de andere Staten waartussen het verdrag voorlopig wordt toegepast, in kennis stelt van zijn voornemen geen partij te worden bij het verdrag.

DEEL III Naleving, toepassing en uitlegging van verdragen

AFDELING 1 NALEVING VAN VERDRAGEN

Pacta sunt servanda **Art. 26** Elk in werking getreden verdrag verbindt de partijen en moet door hen te goeder trouw ten uitvoer worden gelegd.

Nationaal recht en naleving van verdragen **Art. 27** Een partij mag zich niet beroepen op de bepalingen van zijn nationale recht om het niet ten uitvoer leggen van een verdrag te rechtvaardigen. Deze regel geldt onverminderd artikel 46.

AFDELING 2 TOEPASSING VAN VERDRAGEN

Niet-terugwerkende kracht van verdragen **Art. 28** Tenzij uit het verdrag of op andere wijze een andere bedoeling blijkt, binden de bepalingen van een verdrag een partij niet met betrekking tot een handeling of feit, voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit verdrag voor deze partij, of enige situatie die op die datum niet meer bestond.

Art. 29 Tenzij een andere bedoeling uit het verdrag blijkt of op een andere wijze is komen vast te staan, bindt een verdrag elke partij ten opzichte van haar gehele grondgebied.

Territoriale gelding van verdragen

Art. 30 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 103 van het Handvest van de Verenigde Naties worden de rechten en verplichtingen van Staten die partij zijn bij achtereenvolgende verdragen die betrekking hebben op eenzelfde onderwerp bepaald overeenkomstig de volgende leden.

Toepassing van achtereenvolgende verdragen die betrekking hebben op eenzelfde onderwerp

2. Indien een verdrag uitdrukkelijk vermeldt dat het ondergeschikt is aan een eerder of later verdrag of dat het niet als onverenigbaar met dit andere verdrag moet worden beschouwd, hebben de bepalingen van dat andere verdrag voorrang.

3. Indien alle partijen bij het eerdere verdrag eveneens partij zijn bij het latere verdrag, zonder dat het eerdere verdrag beëindigd is of zijn werking is opgeschort krachtens artikel 59, is het eerdere verdrag slechts van toepassing in de mate waarin zijn bepalingen verenigbaar zijn met die van het latere verdrag.

4. Indien de partijen bij het eerdere verdrag niet alle partij zijn bij het latere verdrag:

a) is in de betrekkingen tussen Staten die partij zijn bij beide verdragen de regel van toepassing die in het derde lid is vastgelegd;

b) regelt in de betrekkingen tussen een Staat die partij is bij beide verdragen en een Staat die slechts partij is bij een van deze verdragen het verdrag waarbij beide Staten partij zijn hun wederzijdse rechten en verplichtingen.

5. Het vierde lid is van toepassing onverminderd artikel 41 of enig vraagstuk aangaande de beëindiging of de opschorting van de werking van een verdrag op grond van artikel 60 of enig vraagstuk aangaande verantwoordelijkheid die voor een Staat kan ontstaan uit het sluiten of de toepassing van een verdrag waarvan de bepalingen onverenigbaar zijn met de verplichtingen die op hem rusten ten aanzien van een andere Staat krachtens een ander verdrag.

AFDELING 3 UITLEGGING VAN VERDRAGEN

Art. 31 1. Een verdrag moet te goeder trouw worden uitgelegd overeenkomstig de gewone betekenis van de termen van het Verdrag in hun context en in het licht van voorwerp en doel van het Verdrag.

Algemene regel van uitlegging

2. Voor de uitlegging van een verdrag omvat de context, behalve de tekst, met inbegrip van preambule en bijlagen:

a) iedere overeenstemming die betrekking heeft op het verdrag en die bij het sluiten van het verdrag tussen alle partijen is bereikt;

b) iedere akte opgesteld door een of meer partijen bij het sluiten van het verdrag en door de andere partijen erkend als betrekking hebbende op het verdrag.

3. Behalve met de context dient ook rekening te worden gehouden met:

a) iedere later tot stand gekomen overeenstemming tussen de partijen met betrekking tot de uitlegging van het verdrag of de toepassing van zijn bepalingen;

b) ieder later gebruik in de toepassing van het verdrag waardoor overeenstemming van de partijen inzake de uitlegging van het verdrag is ontstaan;

c) iedere ter zake dienende regel van het volkenrecht die op de betrekkingen tussen de partijen kan worden toegepast.

4. Een term dient in een bijzondere betekenis verstaan te worden als vaststaat, dat dit de bedoeling van de partijen is geweest.

Art. 32 Er kan een beroep worden gedaan op aanvullende middelen van uitlegging en in het bijzonder op de voorbereidende werkzaamheden en de omstandigheden waaronder het verdrag is gesloten, om de betekenis die voortvloeit uit de toepassing van artikel 31 te bevestigen of de betekenis te bepalen indien de uitlegging, geschied overeenkomstig artikel 31:

Aanvullende middelen van uitlegging

a) de betekenis dubbelzinnig of duister laat; of

b) leidt tot een resultaat dat duidelijk ongerijmd of onredelijk is.

Uitlegging van in twee of meer talen geauthentiseerde verdragen

Art. 33 1. Indien een verdrag geauthentiseerd is in twee of meer talen, heeft de tekst in elk der talen rechtskracht, tenzij het verdrag bepaalt of de partijen overeenkomen dat in geval van verschil een bepaalde tekst moet prevaleren.

2. Een versie van het verdrag in een andere taal dan een van de talen waarin de tekst geauthentiseerd is, wordt slechts beschouwd als een authentieke tekst, indien het verdrag daarin voorziet of als de partijen het daarover eens zijn geworden.

3. De termen van een verdrag worden geacht dezelfde betekenis te hebben in de onderscheidene authentieke teksten.

4. Behalve in het geval dat een bepaalde tekst overeenkomstig het eerste lid prevaleert, dient men, wanneer de vergelijking van de authentieke teksten een verschil in betekenis oplevert dat niet door toepassing van de artikelen 31 en 32 wordt weggenomen, de betekenis aan te nemen die, rekening houdend met het voorwerp en doel van het verdrag deze teksten het best met elkaar verzoent.

AFDELING 4 VERDRAGEN EN DERDE STATEN

Algemene regel betreffende derde Staten

Art. 34 Een verdrag schept geen verplichtingen of rechten voor een derde Staat zonder diens instemming.

Verdragen die voorzien in verplichtingen voor derde Staten

Art. 35 Voor een derde Staat ontstaat ten gevolge van een bepaling van een verdrag een verplichting, indien de partijen bij het verdrag door middel van deze bepaling de verplichting beogen te scheppen en indien de derde Staat deze verplichting uitdrukkelijk schriftelijk aanvaardt.

Verdragen die voorzien in rechten voor derde Staten

Art. 36 1. Voor een derde Staat ontstaat ten gevolge van een bepaling van een verdrag een recht, indien de partijen bij het verdrag door deze bepaling dit recht willen verlenen aan de derde Staat of aan een groep Staten waartoe hij behoort, of aan alle Staten, en indien de derde Staat daarmee instemt. De instemming wordt geacht te zijn gegeven zolang er geen aanwijzing van het tegendeel bestaat, tenzij het verdrag anders bepaalt.

2. Een Staat die van een recht, overeenkomstig het eerste lid, gebruik maakt, is voor de uitoefening van dat recht gehouden, de voorwaarden, voorzien in het verdrag of overeenkomstig zijn bepalingen vastgesteld, te eerbiedigen.

Herroeping of wijziging van verplichtingen of rechten van derde Staten

Art. 37 1. Wanneer overeenkomstig artikel 35 een verplichting voor een derde Staat is ontstaan, kan deze verplichting slechts worden herroepen of gewijzigd met instemming van de partijen bij het verdrag en van de derde Staat, tenzij vaststaat dat zij anders zijn overeengekomen.

2. Wanneer overeenkomstig artikel 36 een recht voor een derde Staat is ontstaan, kan dit recht niet door de partijen worden herroepen of gewijzigd indien vaststaat, dat het de bedoeling was het recht niet te herroepen of te wijzigen zonder instemming van de derde Staat.

Verdragsregels die door internationale gewoonte voor derde Staten bindend worden

Art. 38 Niets in de artikelen 34 tot 37 belet, dat een in een verdrag neergelegde regel bindend wordt voor een derde Staat als een regel van internationaal gewoonterecht, die als zodanig wordt erkend.

DEEL IV Amendering en wijziging van verdragen

Algemene regel met betrekking tot het amenderen van verdragen

Art. 39 Een verdrag kan bij overeenkomst tussen de partijen worden geamendeerd. Op een dergelijke overeenkomst vinden de regels neergelegd in deel II toepassing behalve in zoverre het verdrag anders bepaalt.

Het amenderen van multilaterale verdragen

Art. 40 1. Tenzij het verdrag anders bepaalt, wordt het amenderen van multilaterale verdragen beheerst door de volgende leden:

2. Elk voorstel tot amendering van een multilateraal verdrag in de verhoudingen tussen alle partijen moet worden medegedeeld aan alle verdragsluitende Staten, en ieder van hen heeft het recht deel te nemen aan:

a) de beslissing over hetgeen ten aanzien van dit voorstel moet worden verricht;

b) de onderhandelingen en het sluiten van elke overeenkomst ter amendering van het verdrag.

3. Iedere Staat die gerechtigd is partij te worden bij het verdrag is evenzeer gerechtigd partij te worden bij het aldus geamendeerde verdrag.

4. De overeenkomst tot amendering bindt niet de Staten die reeds partij zijn bij het verdrag en die geen partij worden bij deze overeenkomst; artikel 30, vierde lid, letter b) is op deze Staten van toepassing.

5. Elke Staat die partij wordt bij een verdrag na de inwerkingtreding van de overeenkomst tot amendering wordt, indien hij geen andere bedoeling heeft kenbaar gemaakt, beschouwd als:

a) partij bij het verdrag zoals het geamendeerd is; en

b) partij bij het niet-geamendeerde verdrag met betrekking tot iedere partij bij het verdrag die niet is gebonden door de overeenkomst tot amendering.

Art. 41 1. Twee of meer partijen bij een multilateraal verdrag kunnen een overeenkomst tot wijziging van het verdrag tussen hen onderling slechts sluiten, indien:

a) het verdrag voorziet in de mogelijkheid van een zodanige wijziging; of

b) de wijziging in kwestie niet verboden is door het verdrag, en zij

i) noch het genot der aan de andere partijen op grond van het verdrag toekomende rechten, noch het nakomen van hun verplichtingen aantast; en

ii) zich niet uitstrekt tot een bepaling, waarvan niet mag worden afgeweken als dit onverenigbaar is met de doeltreffende verwezenlijking van voorwerp en doel van het verdrag in zijn geheel.

2. Tenzij in een geval als voorzien in het eerste lid, letter a, het verdrag anders bepaalt, dienen de partijen in kwestie de andere partijen in kennis te stellen van hun voornemen de overeenkomst te sluiten en van de wijzigingen die deze ten gevolge heeft voor het verdrag.

Overeenkomsten tot wijziging van multilaterale verdragen tussen slechts bepaalde partijen

DEEL V Ongeldigheid, beëindiging en opschorting van de werking van verdragen

AFDELING 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 42 1. De geldigheid van een verdrag of van de instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, mag slechts worden betwist door toepassing van dit Verdrag.

2. De beëindiging van een verdrag, de opzegging ervan of de terugtrekking van een partij kan slechts plaatsvinden door toepassing van de bepalingen van het verdrag of van dit Verdrag. Dezelfde regel geldt voor de opschorting van de werking van een verdrag.

Geldigheid en het in werking blijven van verdragen

Art. 43 De ongeldigheid, beëindiging of opzegging van een verdrag, de terugtrekking van een partij of de opschorting van de werking van het verdrag ten gevolge van de toepassing van dit Verdrag of van de bepalingen van het verdrag, tast op geen enkele wijze de plicht van een Staat aan tot het nakomen van de verplichtingen die voortvloeien uit het verdrag en waaraan hij krachtens het volkenrecht onafhankelijk van het genoemde verdrag, is onderworpen.

Verplichtingen opgelegd door het internationale recht onafhankelijk van een verdrag

Art. 44 1. Het recht van een partij, voorzien in een verdrag of voortvloeiend uit artikel 56, het verdrag op te zeggen, zich terug te trekken of de werking van het verdrag op te schorten, mag slechts worden uitgeoefend met betrekking tot het verdrag als geheel, tenzij het verdrag anders voorziet of de partijen anders overeenkomen.

2. Een grond voor ongeldigheid of beëindiging van een verdrag, voor de terugtrekking van een der partijen of voor opschorting van de werking van het verdrag, die wordt erkend door dit Verdrag, mag slechts worden aangevoerd ten aanzien van het verdrag als geheel, behalve in het geval als voorzien in de volgende leden of in artikel 60.

3. Indien de grond slechts op bepaalde clausules betrekking heeft, mag hij slechts worden aangevoerd ten aanzien van die clausules wanneer:

a) deze clausules scheidbaar zijn van de rest van het verdrag wat hun uitvoering betreft;

Splitsbaarheid van de verdragsbepalingen

b) uit het verdrag blijkt of op andere wijze vaststaat dat de aanvaarding van deze clausules voor de andere partij of partijen bij het verdrag geen wezenlijke voorwaarde voor de instemming was door het verdrag als geheel gebonden te worden; en
 c) het niet onrechtvaardig zou zijn de uitvoering van de rest van het verdrag voort te zetten.

4. In de gevallen vallende onder de artikelen 49 en 50 mag de Staat die het recht heeft zich te beroepen op bedrog of corruptie dit doen ten aanzien van het gehele verdrag of, in het geval bedoeld in het derde lid, slechts ten aanzien van enige bepaalde clausules.

5. In de gevallen als voorzien in de artikelen 51, 52 en 53 is geen scheiding tussen de bepalingen van een verdrag toegestaan.

Verlies van het recht tot het aanvoeren van gronden voor ongeldigheid of beëindiging van een verdrag of tot terugtrekking uit een verdrag of voor de opschorting van zijn werking

Art. 45 Een Staat mag niet langer gronden aanvoeren tot ongeldigheid of beëindiging van een verdrag of tot terugtrekking uit een verdrag of tot opschorting van de werking ervan krachtens de artikelen 46 tot 50 of de artikelen 60 en 62, als deze Staat, na kennis te hebben genomen van de feiten:

a) uitdrukkelijk heeft aanvaard dat het verdrag, al naargelang het geval, geldig is, in werking blijft of van toepassing blijft; of

b) op grond van zijn gedrag moet worden beschouwd als te hebben berust in, al naargelang het geval, de geldigheid van het verdrag of zijn in werking of van toepassing blijven.

AFDELING 2 ONGELDIGHEID VAN VERDRAGEN

Bepalingen van het nationale recht met betrekking tot de bevoegdheid tot het sluiten van verdragen

Art. 46 1. Het feit dat de instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, is gegeven in strijd met een bepaling van zijn nationale recht betreffende de bevoegdheid tot het sluiten van verdragen, mag door die Staat niet worden aangevoerd ter ongeldigverklaring van die instemming, tenzij die strijdigheid onmiskenbaar was en een regel van fundamenteel belang van het nationale recht van die Staat betrof.

2. Een strijdigheid is onmiskenbaar indien zij bij objectieve beschouwing duidelijk is voor iedere Staat die zich ten dezen overeenkomstig het gangbaar gebruik en te goeder trouw gedraagt.

Bijzondere beperkingen ten aanzien van de volmacht om de instemming van een Staat tot uitdrukking te brengen

Art. 47 Indien de volmacht van een vertegenwoordiger om de instemming van een Staat door een bepaald verdrag gebonden te worden tot uitdrukking te brengen aan een bijzondere beperking is onderworpen, mag het feit dat deze vertegenwoordiger daarmee geen rekening heeft gehouden niet worden aangevoerd ter ongeldigverklaring van de door hem tot uitdrukking gebrachte instemming, tenzij de beperking aan de andere Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen ter kennis was gebracht alvorens de instemming tot uitdrukking werd gebracht.

Dwaling

Art. 48 1. Een Staat mag zich ten einde zijn instemming door een verdrag gebonden te worden ongeldig te verklaren beroepen op een dwaling in het verdrag, indien de dwaling betrekking heeft op een feit of een situatie, door deze Staat beschouwd als te bestaan op het tijdstip van de sluiting van het verdrag en indien dit feit of deze situatie een wezenlijke grond vormde voor de instemming van deze Staat door het verdrag gebonden te worden.

2. Het eerste lid is niet van toepassing wanneer bedoelde Staat door zijn gedrag tot deze dwaling heeft bijgedragen of wanneer de omstandigheden van dien aard waren dat hij bedacht had moeten zijn op de mogelijkheid van een dwaling.

3. Een dwaling die slechts betrekking heeft op de redactie van de tekst van een verdrag tast de geldigheid ervan niet aan; artikel 79 is in dat geval van toepassing.

Bedrog

Art. 49 Indien een Staat er door het bedrieglijke gedrag van een andere Staat die aan de onderhandelingen heeft deelgenomen toe is gebracht een verdrag te sluiten, mag hij het bedrog aanvoeren om zijn instemming door het verdrag gebonden te worden ongeldig te verklaren.

Corruptie van een vertegenwoordiger van een Staat

Art. 50 Indien het tot uitdrukking brengen van de instemming van een Staat door een verdrag gebonden te worden, is verkregen door directe of indirecte corruptie van zijn vertegenwoordiger door een andere Staat die aan de onderhandelingen heeft deelgeno-